

BİR YÜREĞİN ÇÖKÜŞÜ

STEFAN ZWEIG

28 Kasım 1881'de Viyana'da doğdu. Babası Moritz Zweig zengin bir sanayiciydi, annesi Ida Brettauer bankacı bir aileden geliyordu. Avusturya, Almanya ve Fransa'da eğitim gördü ve Viyana Üniversitesinde felsefe okudu. Birinci Dünya Savaşı sırasında savaş karşıtlığıyla dikkat çekti. Savaş sonrası Salzburg'a yerleşerek Frederike von Winternit'le evlendi. 1934 yılında Nazi baskısı nedeniyle Avusturya'yı terk etmek zorunda kaldı. Bundan birkaç yıl sonra Frederike'den boşanan Zweig 1939'da Lotte Altman'la evlendi. İngiltere ve Amerika'da yaşasa da sonunda Brezilya'ya yerleşti. Stefan Zweig Avrupa'nın içine düştüğü siyasal durumdan duyduğu hayal kırıklığı nedeniyle 22 Şubat 1942'de eşi Lotte'yle birlikte intihar etti.

SAFFET GÜNERSEL

İstanbul doğumlu. Pertevniyal Lisesi ve İ. Ü. Tıp Fakültesi mezunu. Çocuk doktoru olarak Almanya'da 23 yıl çalıştı. Bugüne kadar Almanca'dan çevirdiği eserlerin sayısı kırk beş. Rafik Schami, Josef Kirschner, Michael Ende, Goethe, Conan Doyle, Maurice Leblanc, Erich Maria Remarque ve Stefan Zweig'in eserlerinin yanı sıra Andersen ve Grimm Kardeşlerin toplam 2500 sayfaı bulan öykülerini çevirdi.

Untergang eines Herzens: Bir Yüreğin Çöküşü

© 2018, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kitabın Türkçe yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında hiçbir yöntemle çoğaltılamaz.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak

Genel Müdür Vedat Bayrak

Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu

Çeviren Saffet Günersel

Kitap Editörü Elif Karadoğan

Kapak İllustrasyonu Mert Tugen

Kapak Tasarımı Füsun Turcan Elmasoğlu

Sayfa Tasarımı Zuhul Turan

ISBN 978-605-171-770-8

1. Basım: Mart 2019

tamadres.com

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftehavuzlar Yolu, Acar Sanayi Sitesi, No: 8, Bayrampaşa-İstanbul

Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi, Ticarethane Sokak No: 15 34110 Cağaloğlu-İstanbul

Tel: (0212) 511 53 03 Faks: (0212) 519 33 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika no: 10905

STEFAN
ZWEIG

Bir Yüreğin
Çöküşü

Roman

Almanca Aslından Çeviren
Saffet Günersel

ALFA

Bir yüreğin kökten sarsılması için kader her zaman güçlü bir darbeye ve kaba kuvvete gereksinim duymaz; onun dizginlenemez yaratma arzusunu asıl kıskırtan, sudan nedenlerle yıkım başlatmaktır. Biz bu ilk sessiz dokunuşu kendi sıkıcı dilimizde vesile diye adlandırırız ve onun o küçük ölçüsünü şaşkınlıkla sık sık, büyük bir güçle etki etmeye devam eden kuvvetle kıyaslarız; ama nasıl bir hastalık teşhis koymakla başlamazsa, bir insanın kaderi de olaylar görülür hale gelir gelmez başlamaz. Kader dışardan ruha dokunmadan önce, her zaman çok öncesinden insanın zihninde ve kanında etki eder. İnsanın kendini tanıması başlı başına mücadeledir ve çoğunlukla sonuçsuz kalır.

Yaşlı adam -adı Salomonsohn'du ve evde kendisine kurul danışmanı denilmesine izin verilmişti- Paskalya nedeniyle ailesine eşlik

ettiği Gardone Oteli'nde gece şiddetli bir ağrıyla uyanıvermişti: vücudu sanki keskin şen-derelerle bağlanmış gibiydi; göğsü daralıyor, soluk almakta zorlanıyordu. Yaşlı adam çok korkmuştu, çünkü sık sık safra kesesi sancılarını çekmekteydi ve doktorların Karlsbad tedavisi önerilerine rağmen, ailesinin isteğiyle güneşe gitmeyi seçmişti. Yine o tehlikeli nöbetlerden birine yakalanma korkusuyla geniş vücudunu eliyle ürkerek yokladığında –hâlâ biraz sürmekte olan ağrısına rağmen içi ferahladı– hemen teşhisi koydu: yalnızca midesi sıkıştıyordu; bir türlü alışamadığı İtalyan yemeklerinden ya da oraya gelen turistlerin hep yakındığı hafif bir gıda zehirlenmesinden kaynaklanıyordu. Derin bir nefes alarak titreyen elini indirdi, ama baskı devam ederek soluğunu kesti: böylece yaşlı adam biraz hareket etmek niyetiyle zar zor yataktan kalktı. Gerçekten de: ayakta, hele yürürken o baskı giderek hafifliyordu. Ama karanlık odada dolaşacak yer azdı; üstelik yandaki yatakta uyuyan karısını uyandırıp onu boş yere üzmekten korkuyordu. Böylece sabahlığına sarınıp çıplak ayaklarına keçe terliklerini geçirerek usulca el yordamıyla koridora çıktı; orada uzun adımlarla biraz yürüyüp nefes darlığını azaltacaktı.

Tam karanlık koridora açılan kapıyı araladığında ardına kadar açık pencereden kilise

kulesinin saati duyuldu: önce dört kuvvetli, ardından gölün üzerinde titreyerek kaybolup giden çan sesleri duyuldu: sabah saat dördtü.

Uzun koridor kapkaranlıktı. Ama yaşlı adam gündüzden net olarak hatırladığı kadınla düz, derin bir koridor olduğunu biliyordu: bu yüzden ışığa gereksinim duymadan, derin nefes alıp vererek koridoru bir uçtan bir uca durmadan gidip gelmeye başladı; göğsündeki baskının yavaş yavaş çözüldüğünü fark edince sevindi. Bu iyi gelen egzersizle göğsündeki ağrıdan neredeyse kurtulmuş, odasına dönmeye hazırlanıyordu ki, hafif bir gürültüyle korkarak olduğu yerde kaldı.

Gürültü: karanlıkta yakın bir yerden gelen bir fısıltıydı; ince olmasına karşın duyulmaması imkânsızdı. Taban kirişinde bir çatırda ma oldu, bir fısıltı işitildi, bir şey kıınıldadı; aynı anda yarı aralık kapıdan dışarıya dar bir koni şeklinde sızıp biçimsiz karanlığı delen bir ışık görüldü. Bu da neydi? Yaşlı adam elinde olmadan bir köşeye saklandı; hiçbir şekilde meraktan değil, yalnızca, kolayca anlaşılabilceği gibi, bu acayip gece yürüyüşünde yakalanmanın verdiği mahcubiyetten. Ama istemedi, neredeyse ışığın koridoru aydınlattığı anda, odadan beyazlara bürünmüş bir kadının yavaşça süzülerek dışarı çıkıp koridorun sonunda kaybolduğunu gördü. Gerçekten de

koridorun sonundaki kapılardan birinin tokmağının tıkırtısı duyuldu. Sonra her şey tekrar karanlığa ve sessizliğe gömüldü.

Yaşlı adam göğsüne bir darbe yemişçesine ayakta sallanmaya başladı. Orada koridorun en sonunda, orada, o kapı tokmağının yerini ele verircesine tıkırdadığı yerde... orada yalnızca kendi odası yok muydu; ailesi için kiraladığı üç odalı daire? Birkaç dakika önce karısını uyur bırakmıştı; – hayır, yanılmış olamazdı – yabancı odadan çıkan bu macera sever kadın silueti on dokuz yaşındaki kendi kızı Erna'dan başkası değildi.

Yaşlı adam tüm vücuduyla ürperdi; içine düştüğü dehşet yüzünden sanki buz kesmişti. Kızı Erna, o ele avuca sığmaz çocuk – hayır, bu mümkün olamazdı; yanılmış olmalıydı. – Onun yabancı bir odada ne işi olsundu... Yoksa... Kendi düşüncelerini, vahşi bir hayvanı kovalar gibi kafasından silip attı, ama o uçuşan siluetin hayaletimsi imgesi küstahça şakaklarına yapışmıştı; onu çekip atamıyor, bir türlü ondan kurtulamıyordu: emin olmak zorundaydı. Hırıltıyla soluyarak koridorun duvarı boyunca tutuna tutuna, kızının kendisinininkine komşu olan kapısına kadar yürüdü. Ama dehşet içinde kaldı: tam burada, koridorda bir bu kapıda, bir tek bu kapıda, kapının altından ince bir ışık şeridi titriyor,

anahtar deliğinden hain beyaz bir nokta ısı-
rıyordu: kızının odasında sabahın dördünde
hâlâ ışık yanıyordu! Derken yeni bir tanıklık:
tam o sırada elektrik düğmesi tıkırdayarak o
beyaz ışık şeridini hiç iz bırakmadan karart-
mıştı – hayır, hayır, kendini aldatmanın anla-
mı yoktu – Erna, öz kızı, gecenin karanlığında
yabancı bir yataktan kalkıp kendi yatağına
sokulmuştu. Yaşlı adam dehşetten ve korku-
dan titriyordu; aynı anda vücudunu ter ba-
sarak gözeneklerinden taşıtı. Aklına ilk gelen
şey kapıyı kırıp bu edepsiz kıızı eşek sudan ge-
linceye kadar dövmekti. Ama iri gövdesinin
altında bacakları titriyordu. Kendi odasına
giderek yatağına uzanacak gücü ancak bulabil-
di ve orada, yaralanıp yere yıkılan bir hayvan
gibi, karmaşık hislerle yastığına gömüldü.

Yaşlı adam yatağına hareketsiz yatmak-
taydı; gözleri açık, karanlığa bakıyordu. Yanı
başında hiçbir şeyden haberi olmayan karı-
sı düzenli soluk alıp vererek uyumaktaydı.
İlk aklına gelen onu sarsarak uyandırmak,
kendisini dehşete düşüren keşfini anlatmak,
bağıra çağıra içini dökmekti. Ama nasıl anla-
tacaktı, bu dehşet verici şeyi nasıl kelimele-
re dönecekti? Hayır, hiçbir zaman o sözcüğü
ağına alamazdı. Ama ne yapsaydı? Ne yap-
saydı?

Düşünmeye çalıştı. Ama düşünceleri yarasalar gibi körü körüne kafasının içinde uçuşuyordu. Ne de olsa korkunç bir şey görmüştü: Erna; o narin, iyi yetiştirilmiş, güler yüzlü çocuk... onu okul kitabını okurken, o küçük pembe parmaklarını zor harflerin arasında gayretle sürüklerken görelî ne kadar olmuştu... Ne zaman onu o soluk mavi elbisesiyle okuldan dönüşünde şekerciye götürmüş, o şeker bulaşmış ağızıyla verdiği öpücüğü yanaklarında hissetmişti... Dün değil miydi?.. Hayır, yıllar önceydi... Ama dün, daha dün, vitrinde öyle rengârenk sergilenen mavi sırmalı süveteri alması için çocukça yalvarmamış mıydı? “Babacığım, babacığım, lütfen?” – o hiç karşı gelemediği kendinden emin, tatlı gülüşüyle ellerini bitişirmişti... Oysa şimdi, şimdi gece yarısı burnunun dibinden kalkıp yabancı bir erkeğin yatağına gidip orada yuvarlanıp duruyordu; şehvetle, çırlıçıplak...

“Aman Tanrım!.. Aman Tanrım!” diye inledi yaşlı adam elinde olmaksızın. “Ne kadar ayıp! Ne kadar ayıp bir şey bu!.. Benim çocuğum... Gözümün nuru... Yabancı bir erkekle... Kiminle?.. Kim olabilir bu?.. Gardone’ye geleli henüz üç gün oldu; o süslü püslü züppelerden hiçbirini daha tanımadı; ne dar kafalı Kont Ubaldi’yi, ne İtalyan subayı, ne de şu Mecklenburglu zengin biniciyi... Ancak geldiklerinin